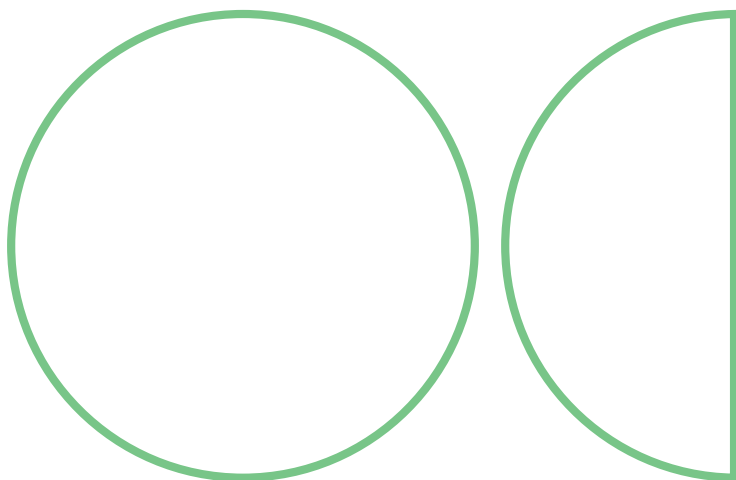

L'opini3 del Cercle

Les ciències de la vida per a la recuperació econòmica i social

Barcelona, novembre 2020

La covid-19 està actuant a tots els nivells com un test-país que posa a prova les nostres capacitats i mitjans. Un test que no només compromet la nostra salut, sinó també el nostre benestar i, fins i tot, la nostra estabilitat política i social. La pandèmia està operant com una prova de resistència de materials que ens està permetent avaluar, en temps real, quines són les nostres fortaleses i debilitats veritables com a país i com a societat.

Sortim d'un escenari que evidenciava dèficits sistèmics que es dissimulaven dins d'un context de relativa normalitat, per endinsar-nos a un altre que no podem traçar amb precisió, però cap al qual avancem arrossegant errors estructurals que la pandèmia encara ha fet més evidents.

Això s'ha posat especialment de manifest allà on més directament s'ha hagut d'afrontar el repte de la covid-19: el nostre sistema de salut. Sobre ell ha recaigut l'impacte més directe i intens, tant qualitativament com quantitativament, de la crisi sanitària.

La Comissió *Life Sciences* del Cercle d'Economia

En un context d'incertesa i encara sense respostes definitives, el Cercle d'Economia publica l'informe [La recuperació post Covid-19](#) amb algunes reflexions sobre el paper del sector de la salut i la seva contribució a aquesta recuperació. El document, elaborat per un grup de treball multidisciplinari, ofereix també idees sobre el futur del nostre sistema a mig termini.

En l'actual context, la primera Comissió d'experts del Cercle d'Economia es crea amb la voluntat de pensar col·lectivament sobre un sector estratègic pel futur del nostre país: **innovador per definició, generador de llocs de treball directes i indirectes d'alta qualificació, amb una base industrial molt sòlida i un fort pes en el PIB, amb nivells de productivitat molt alts i amb una clara vocació internacional i exportadora.** Un sector amb aquestes característiques ha de ser escoltat i protegit.

Un sector estratègic per a la salut i l'economia

El Cercle d'Economia està convençut que el sector de les ciències de la vida, en el sentit més ampli, seguirà jugant un paper determinant en la gestió de la pandèmia i en la victòria sobre la covid-19. Sobre aquesta qüestió **volem reiterar la nostra posició contrària a enfrontar economia i salut en una falsa dicotomia: l'economia no es començarà a normalitzar fins que no es puguin garantir les condicions de salut de la població.** També fem nostres les paraules de la presidenta de la Comissió Europea, Ursula von der Leyen: cap de nosaltres estarà segur fins que ho estiguem tots.

La pandèmia ha plantejat noves reflexions en un sistema que ja s'enfrontava a reptes molt importants, alhora que accelera el debat sobre el seu futur, oferint una oportunitat per preguntar-nos si la contribució del sector de la salut en aquest futur també pot servir per impulsar la recuperació econòmica i social que tots estem desitjant.

El sector salut haurà de tenir un paper fonamental en la recuperació post covid-19, bàsicament per

tres motius: **perquè és una peça indispensable per assolir l'objectiu de protecció de la salut, per la seva capacitat d'integració en una societat que la pandèmia ha fet encara més desigual i, al mateix temps, per la seva capacitat tractora de l'economia.**

La dedicació exemplar dels professionals sanitaris durant aquesta pandèmia, suplint amb el seu esforç les mancances del sistema, ha fet prendre consciència del valor de la nostra sanitat i de **la necessitat d'implementar una reformada política de recursos humans. Una política centrada en tenir cura del talent i en la retribució dels nostres professionals.** Han demostrat amb escreix el valor del seu treball, la productivitat dels quals dependrà, en gran mesura, dels equips i de la tecnologia que tinguin al seu abast.

La investigació, la digitalització i la innovació

Considerem que hauríem de disposar d'uns serveis de salut en concordança amb el nostre desenvolupament econòmic i social. **Necessitem donar suport a iniciatives de recerca i de millora de la productivitat abordant projectes ambiciosos de digitalització i d'avenços en equips i tecnologia per ampliar les capacitats de sistema.** Tot això amb l'objectiu d'enfrontar situacions de xoc i d'aconseguir una integració assistencial completa entre hospitals, atenció primària i centres sociosanitaris i residencials.

Una bona estructura de dades sanitàries, que ens permeti avaluar bé què aporta més valor en salut, és fonamental.

El finançament del sistema sanitari

En funció de les necessitats d'inversió i de serveis esmentades, el finançament del sistema haurà de tenir una part pública i una part privada. **La despesa sanitària s'hauria d'incrementar l'1% del PIB (12.240 milions d'euros)** i reflectir-se en el debat dels pressupostos generals de l'Estat. Aquest increment ens situaria també en la mitjana de la despesa sanitària total, pública i privada, de la Unió Europea, que representa el 9,9% del seu PIB conjunt.

Sense cap mena de dubte, es tracta d'un repte pel finançament del nostre sistema de salut. Per això al document es proposen diferents alternatives i metodologies existents a d'altres països. No es tracta només de gastar més, sinó de gastar millor, actuant per optimitzar l'eficiència del sector, fomentant la despesa privada en hàbits de vida saludable i reforçant també la col·laboració publicoprivada en tots aquells àmbits en què sigui possible.

La col·laboració públicoprivada

La col·laboració públicoprivada resulta imprescindible per assumir i compartir aquest gran repte en el context actual. Requereix el lideratge de l'Administració Pública, però també la confiança en la iniciativa privada. I es pot materialitzar no només en concerts assistencials, sinó també en la promoció d'I+D, la participació en fons de capital risc biomèdics o el finançament de projectes d'inversió a més llarg termini.

L'impuls d'aquest tipus de col·laboració privada podria propiciar la renovació de parc d'equipaments sanitaris i la necessària dotació d'infraestructures. El Cercle d'Economia ja va manifestar, al maig 2020 a [unes reflexions polítiques, econòmiques i sanitàries al voltant de la pandèmia](#), la seva aposta per activar inversions en infraestructures clau que porten massa temps encallades. **Creiem que hem de ser capaços, en aquestes circumstàncies tan peremptòries, de generar els consensos polítics necessaris per desencallar els projectes d'infraestructures hospitalàries pendents**, com l'ampliació de tot un referent en epidemiologia:

l'Hospital Clínic de Barcelona. La victòria sobre la covid-19 dependrà en bona mesura dels avenços científics que s'estan produint, però per sortir reforçats d'aquesta pandèmia haurem de comptar amb centres sanitaris i de recerca de referència.

Considerem imprescindible fer una aposta decidida en favor de les iniciatives en matèria genòmica, medicina personalitzada i digitalització, esmentades en el document que presentem, i en àmbits que permeten accedir als Fons Europeus de Recuperaió. En aquest sentit, **disposem ja d'una potent infraestructura computacional: el Barcelona Supercomputing Center, que al gener serà el segon més gran d'Europa i el més ben posicionat per seguir configurant un ecosistema de referència internacional.**

Una política de salut comuna i una governança híbrida

La segona onada de contagis de la covid-19 ha tornat a impactar dramàticament a tot Espanya.

Sense disposar encara de tots els mecanismes de cogovernança i lleialtat necessaris, el govern central i les comunitats autònomes s'han vist obligats a iniciar una gestió federalitzada de la sanitat.

Totes les administracions, tant l'estatal com l'autonòmica i la local, hauran de seguir treballant en aquesta direcció, no només per fer front a les urgències que comporta la pandèmia, sinó per anar explorant solucions que permetin superar els obstacles de la crispació i la tensió política actuals. Caldria que el sistema sanitari interactués adequadament amb altres sistemes, com l'educatiu i el social, i amb els diferents poders executiu, legislatiu i judicial d'un país.

S'hauria de garantir que els operadors puguin actuar en un marc jurídic cert, sense confusions i amb un grau de previsibilitat raonable. **També seria desitjable que la Unió Europea fes les primeres**

passes cap a una política de salut comuna, atès que cap estat membre superarà la pandèmia amb seguretat fins que ho hagin fet tots.

En aquest punt rau la importància de desenvolupar una governança híbrida. El seu disseny ha de centrar-se en desenvolupar capacitats de resposta ràpides i eficaces als reptes sanitaris que ens planteja la pandèmia actual i que han de connectar-se amb altres possibles crisis epidèmiques futures. Aquí és fonamental reforçar els mecanismes d'alerta precoç europea i de coordinació intracomunitària de resposta.

Aquesta rapidesa i eficàcia s'ha de basar en un nou model de governança obert, ja que l'experiència que seguirà nodrint la gestió de la pandèmia i d'altres crisis sanitàries futures, continuarà posant-nos a prova i exigint-nos capacitat de resposta i anticipació estratègica. Per això és imprescindible que el model que es proposi es construeixi sobre fonaments flexibles i amb capacitat dinàmica d'acció. **Quelcom que només esdevindrà en un context de vincles cooperatius i de col·laboració que permeti treure els millors rèdits a una espècie d'hibridació entre federalització i descentralització del sistema per anar atenent les demandes sanitàries de la població.** Federalització en els mecanismes de decisió que, per dalt, incrementin les capacitats materials, logístiques i tecnològiques de resposta, afavorint també

la compartició de dades, la interoperabilitat i l'ús de la intel·ligència artificial perquè, així, es pugui embolcallar de la millor manera possible la iniciativa política de resposta. I descentralització perquè, per baix, els serveis sanitaris s'apropin millor als problemes de salut a mesura que vagin manifestant-se en el territori i d'acord amb les peculiaritats de distribució de la població.

L'atenció a les persones en el centre del sistema

La covid-19 està actuant com un factor d'acceleració per forçar la millora del que tenim actualment, alhora que anticipa un futur que visualitzem incert, però que no ha de bloquejar la nostra voluntat de canvi. I aquesta no pot cenyir-se només a objectius materials amb relació al sistema que ho facin més eficient. També ha d'impulsar un sistema de salut que avanci com a espai de ciutadania i de cures. **El sistema haurà de desplaçar cap al seu centre l'atenció primària i comunitària i haurà d'impregnar, transversalment, totes les polítiques públiques que incideixen sobre la salut.**

La salut de la població com a objectiu, però també com a experiència de dignitat i proximitat, de respecte i empatia entre pacients i professionals. Una experiència comunitària que ens millori com a persones. **Per això, aquest test-país al qual ens sotmet la pandèmia no ha de ser només un gran repte econòmic, polític i social sinó també un gran repte d'humanitat.**

Barcelona, novembre 2020

